

Bitig Türkoloji Araştırmaları Dergisi, Güz 2021 / 2: 67-91.

Nedim Bibliyografyası

Cemal ALTIN*

Öz: Nedim, XVIII. yüzyılın önde gelen şairlerindendir. Şiirlerinde dili, aruzu, kafiye ve redifi kullanışı onu dönemindeki şairlerden farklı bir konuma getirmiştir. Şair aynı zamanda orijinal bir üslup yakalayarak “Nedimane” söyleyiş tarzını geliştirmiştir. Özellikle 1718-1730 yılları arasında cereyan eden Lâle Devri'nin ruhunu şiirlerine en güzel şekilde yansıtmıştır. Necâti Bey ile hüviyet kazanan mahallileşme akımının XVIII. yüzyıldaki en önemli temsilcisi olmuştur. Yaşadığı devirde ve kendisinden sonra gelen birçok şairi etkileyen Nedim, vefat ettikten sonra adından sıkça söz ettiren şiirlerini bırakmıştır.

Bibliyografya çalışmaları, konu hakkında daha önceden kaleme alınan eserlerin hangi alanlarda yoğunluk kazandığını veya nelerin hâlâ eksik kaldığını göstermesi bakımından önemlidir. Ancak bu tarz çalışmalar, gözden kaçma ihtimali olan çalışmaların yanı sıra hazırlanmakta olan veya hazırlanacak olan çalışmaları ibtina edemeyeceği için güncelliğini yitirmeye mahkum olacaktır. Bir bibliyografya denemesi olan bu makalede, Nedim ve eserleri hakkında yapılan çalışmalar ele alınmış; yazma eserlerin kütüphanelerde yer alan nüshaları da tablolar hâlinde verilmiştir. Böylece alan araştırmacılarının Nedim’le ilgili çalışmaları toplu hâlde değerlendirebilmesi amaçlanmıştır. Makalenin Nedim’le ilgili çalışma yapacak araştırmacıların işlerini kolaylaştırması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nedim, Nedim kaynakçası, yazma eser, klasik Türk şiiri.

Bibliography of Nedim

Abstract: Nedim, he is one of the leading poets of the XVIII. century. The use of language, prosody, rhyme and repeated voice in his poems has brought him to a different position from the poets of his period. At the same time, the poet has developed an original style of saying “Nedimane”. In particular, he reflected the spirit of the Tulip Period, which took place between 1718-1730, in his poems in the best way. He became the most important representative of the localization movement that gained identity with Necâti Bey in the XVIII. century. Influencing many poets in his time and after him, Nedim left his poems that are frequently mentioned after his death.

Bibliography studies are important in terms of showing in which areas the previous works on the subject gained intensity or what is still missing. However, such studies will be doomed to become out of date, as they cannot contain studies that are or will be prepared, as well as studies that may be overlooked. In this

---

* Yüksek Lisans öğrencisi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (Türkiye). E-posta: cemal.altinn@gmail.com/ ORCID ID: 0000-0001-6963-4640.

article, which is a bibliography essay, the works about Nedîm and his works are discussed; copies of manuscripts in libraries are also given in tables. Thus, it is aimed that the field researchers can evaluate the studies related to Nedîm collectively. The aim of the article is to facilitate the work of researchers who will study on Nedîm.

Key Words: *Nedîm, bibliography of Nedîm, manuscripts, classical Turkish poetry*

GİRİŞ

Akademik anlamda yapılan çalışmaların sayısının artması, araştırmacıların yayınları takip etmesini zorlaştırmaktadır. Bu noktada bibliyografya çalışmalarının hazırlanması gerekli bir hâl almıştır. Geçmişte yapılan çalışmalara hâkim olmak ve literatürü görmek araştırmacıların işini kolaylaştıracak, aynı zamanda yapılan çalışmalara da katkı sağlayacaktır.

Klasik Türk edebiyatında bu mânâda birçok bibliyografya çalışması yapılmasına rağmen, bu güne kadar Nedîm hakkında bir bibliyografya çalışması yapılmamıştır. Nevi şahsına münhasır bir şair olan Nedîm ile ilgili büyük bir külliyat oluşmuştur. Oluşan bu külliyatın fişlenmesi sonraki çalışmalar için önem arz etmektedir. Cumhuriyet öncesi dönemdeki çalışmalarda da ilgi odağı olan Nedîm Dîvânı'nın ilk (Bulak, 1252-54) ve ikinci baskısında (İstanbul, 1291) yanlış ve eksiklikler fazladır. Halil Nihad Boztepe tarafından 27 nüshanın karşılaştırılmasıyla yapılan taş baskı ise, uzun süre Nedîm severlere kaynaklık etmiştir (Macit, 2017: 3). Ahmet Hamdi Tanyeli ise 1920 yılında Eş'ar-ı Nedîm adlı şiir seçkisini yayımlamıştır. Bu yıllarda farklı mecmualarda da Nedîm hakkında yazılar kaleme alınmıştır. 16 Ocak 1919 tarihinde yayın hayatına başlayan Şair Nedîm mecmuası, haftalık olarak yayımlanmış ve 5 Haziran 1919 tarihine kadar toplam da 18 sayı basılmıştır. Bu mecmuanın isminin Şair Nedîm olarak belirlenmesi ise, mecmuanın ilk yazısında şu şekilde açıklanmaktadır *“Edebiyat tarihimizde en İstanbullu şair olarak Nedîm'i görüyoruz. Onun kadar İstanbul'u benimsemiş, yaşamış ve yaşatmış bir ikinci şairimiz daha var mı? Her taşına yekpare Acem mülkünü feda ettiği bu güzel belde Nedîm'in bütün terennümlerinin ruhudur. Risalemize namını vermekle İstanbul'un bu edebî şairine borçlu olduğumuz bir şükranı ödüyoruz.”* (Otluoğlu, 1998: 12-13). Cumhuriyetin ilanı ve araştırmacıların ilgisiyle birlikte günümüze değin bu çalışmaların sayısı hızla artmıştır. Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğu zaman; müderris, mütercim ve şair olan Nedîm hakkında bu bibliyografya çalışmasının hazırlanmış olması, eksikliğin giderilmesini sağlayacaktır.

Nedîm hakkında yapılan bu çalışmada asıl muhtevayı oluşturan Nedîm bibliyografyası iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde “Nedîm'e Ait Eserler” başlığı altında “Türkçe Dîvân”, “Sahâifü'l-ahbâr ve “Aynî Tarihi”nin yazma nüshalarının hangi kütüphanelerde yer aldığı araştırmacıların dikkatine sunulmuştur. “Nedîm ve Eserleri Hakkında Yapılan Çalışmalar” başlığını taşıyan ikinci bölümde ise “Nedîm Dîvânı'nın Taş Baskı Yayınları”, “Kitaplar”, “Doktora Tezleri”, “Yüksek Lisans Tezleri”, “Makale ve Bildiriler”, “Ansiklopedi Maddeleri”, “Nedîm Maddesi İhtiva Eden Tezkireler” olmak üzere sınıflandırılmıştır.

Nedîm'in Hayatı, Sanatı ve Eserleri

İstanbullu Nedîm'in gerçek ismi Ahmet'tir. Doğum tarihi tam olarak belli değildir. 1681 yılında dünyaya geldiği tahmin edilmektedir. Babası Sultan İbrahim'in

zamanında kazaskerlik yapan Mustafa Muslihüddin'in oğlu Mehmet Efendi, annesi ise Karaçelebi-zâdelerden Sâliha Hatun'dur (Çapan, 2005: 672). Dedesine bazı kötü alışkanlıkları yüzünden lakaplar takılmış ve bu olaylar neticesinde dedesi, Mülakkab Mustafa Efendi olarak anılmıştır. Bu sebeple Belig yazmış olduğu tezkirede Nedîm'den “*mülakkab-zâde*” olarak bahsetmiştir (Abdulkadiroğlu, 1985: 579). Devrinde iyi bir eğitim gören Ahmet Nedîm, Arapça ve Farsçayı bu dillerde şiir yazabilecek kadar iyi öğrenmiştir. Eğitimini tamamladıktan sonra ise Ebe-zâde Abdullah Efendi'nin de bulunduğu komisyon tarafından yapılan sınavda başarılı olmuş ve Hariç Medresesi müderrisleri arasında yerini almıştır. III. Ahmet döneminde tanınmaya başlayan şair, Nevşehirli İbrahim Paşa'nın da dostluğunu kazanmıştır. Devlet adamlarıyla iyi geçinerek onlara kasideler sunan Nedîm, dikkatleri üzerine çekmiştir. İbrahim Paşa'nın kurmuş olduğu tercüme heyetinde yerini alarak onu desteklemiştir. Nedîm medrese müderrisliğinden sonra 1726'da Mahmud Paşa Mahkemesi naipliğine tayin edilmiştir. 1727 yılında Kırımî Medresesi'ne atanmış, daha sonra da Sâdi Efendi Medresesi'nde görevine devam etmiştir. Meslek hayatında hızlı bir şekilde ilerleme kateden Nedîm; 1728'de Nişancı Paşa, 1729'da ise Sahn-ı Semân medreselerine atanmıştır. 1730 yılında ise Patrona Halil İsyanı başladığı zaman Sekban Ali Medresesi'nde görev yapmıştır (Erdem, 1994: 276-277).

Nedîm'in ölüm sebebine dair farklı görüşler söz konusudur. Dedesi Mülakkab Mustafa Efendi'nin linç edilerek öldürülmesi sonrasında Nedîm'in de isyan zamanında korkuya kapılıp “*illet-i vehime*”den (Erdem, 1994: 276-277) yahut fazla alkol tüketimi ve afyon kullanımı sebebiyle öldüğü rivayet edilmektedir. 1730 yılında ihtilal sırasında korkuyla evinin çatısına çıkarak oradan düşüp öldüğüne dair rivayetler de mevcuttur. Kabri, Üsküdar Karacaahmet Mezarlığı'ndadır (Macit, 2006: 510).

XVII. yüzyılda kasidede Nefî ve XVIII. yüzyılın başlarında ise gazelde Nâbî etkisi görülmüştür. Bu ortamda kendisine hâs üslûbuyla öne çıkmıştır. Tezkire yazarı Sâlim bu durumu “*Nedîm-i tâze-zebân*” şeklinde ifade etmiştir (İnce, 2018: 434). Kendisi bir beyitinde bu durumu şu şekilde dile getirir:

Ma'lûmdur benim sühanım mahlas istemez

Farkeyler onu şehrimizin nükte-danları (Macit: G: 153/5)

Nedîm bu beyitinde üslûp sahibi bir şair olduğunu açıkça söylemiştir. “Nedîmane” tarzı geliştirmiş ve kendisinden sonra gelen şairlere de örnek olmuştur. Şiirlerinde Türk dilinin inceliklerini en iyi şekilde kullanan Nedîm, mahallî unsurlara sıklıkla yer vermiştir. Bu yüzden Necâti Bey ile belirgin bir hâle gelen ve daha sonra Bâkî, Şeyhülislâm Yahyâ ve Sâbit'in ardından bu üslûbun hâkimi olmuştur. Aruzun mûsiki ile uyumu onun şiirlerini âhenk yönünden bir üst seviyeye taşımıştır. Bu sebeple gazelleri, şarkıları ve musammatları sıklıkla bestelenmiştir. Onun en güzel şiirleri rindâne ve şûhâne bir şekilde kaleme aldığı şiirleridir. Şiirlerindeki sevgililer gerçek hayattan alınmış sarı saçlı, mavi gözlü sevgililerdir. Lâle Devri'nin ambiyansını şiirlerine nakşeden Nedîm, bu devirle birlikte anılmaya başlamıştır.

Nedîm, klasik Türk şiiri içerisinde sevdiği tarz ve üslûpta olan şairleri şiirlerinde ifade etmiştir: O, kasidede Nefî'yi, gazelde ise Bâkî ve Yahyâ'yı beğenmektedir:

Nefî vâdî-i kasâidde sühan-perdâzdir

Olamaz ammâ gazelde Bâkî vü Yahyâ gibi (Macit: K: 16/38)

Hâletî'yi rubâ'î'nin doruklarında uçan güvercin, Atâyî'yi ise mesnevî semtinde herkesi geçen bir kişi olarak tarif etmiştir:

Mesnevî semtinde geçmiştir Atâyî cümlesin

Hâletî evc-i rubâ'îde uçar verkâ gibi (Macit: K: 16/39)

Nedîm'in üç adet eseri vardır. Bunlardan birincisi Türkçe Dîvânı'dır. Dîvânı'nın üç adet taş baskısı yapılmıştır. Dîvân, iki farklı araştırmacı tarafından da yeni harflerle yayımlanmıştır. Bu yayınların ilki Abdülbaki Gölpınarlı tarafından yapılmış, ikincisi ise Muhsin Macit tarafından doktora tezi olarak hazırlanmıştır. Muhsin Macit'in yapmış olduğu tenkitli metne göre; Nedîm Dîvânı'nda yer alan nazım şekilleri ve sayıları şu şekildedir: “42 kaside, 87 kıta, 13 nazm, 3 mesnevi, 1 terhib-bent, 1 terci-bent, 2 mütekerriir müseddes, 1 tardiyeye, 5 tahmis, 1 muhammes, 33 murabba, 2 koşma, 164 gazel, 2 müstezat, 11 rubai ve 23 müfred ve matla vardır. Ayrıca Nedîm Dîvânı'nda 5 Arapça, 39 Farsça şiir yer almaktadır.” (Macit, 2020)¹

Nedîm'in ikinci eseri Sahâîfü'l-ahbâr'dır. Bu eser Müneccimbaşı Ahmed Âşıkî'nin Câmîü'd-düvel adlı eserinin Türkçe çevirisidir. Nedîm bu eseri İbrahim Paşa'ya sunmuştur.

Üçüncü eseri ise Aynî Tarihi'dir. Bedreddin Mahmud bin Ahmed'in İkdu'l-cümân fi tarihi ehli'z-zamân adlı 24 ciltlik eserini tercüme edenler arasında yer almıştır fakat Nedîm'in hangi kısmı veya bölümleri tercüme ettiği bilinmemektedir.

1.NEDİM'E AİT ESERLER

1.1. YAZMA ESERLER²

1.1.1. TÜRKÇE DÎVÂN

NÜSHA	İSTİNSAH TARİHİ	ÖLÇÜ	YAPRAK	SATIR	YAZI TÜRÜ
Almanya Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 966	1165	205x140-155x95 mm.	118	17	Talik
Ankara Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Nu: 2604	-	208x131-150x80 mm.	75	15	Talik
Ankara Milli Kütüphane Yazmalar	-	223x148-170x91 mm.	106	17	Talik

¹ <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nedim-ahmed>

² Yazma eserler kısmında liste hâlinde verilen eserler için şu kaynaklara müracaat edilmiştir: <http://www.yazmalar.gov.tr/> ve MACİT, Muhsin (1994). *Nedim Divanı (İnceleme-Metin)*. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.

NEDİM BİBLİYOGRAFYASI

Koleksiyonu, Nu: 2901					
Ankara Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Nu: 3220	-	130x100- 90x70 mm.	88	-	İnce Rika
Ankara Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Nu: 3478	-	206x150 mm.	111	-	Rika
Ankara Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Nu: 4168/3	-	226x150- 156x93 mm.	47b-66b	10	Talik
Ankara Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Nu: 6243/1	-	210x122- 161x80 mm.	1b-95b	19	Talik
Ankara Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Nu: 754	1168	199x130- 150x87 mm.	113	17	Talik
Avusturya Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, Nu: 17	1187	178x104 mm.	79	15	Talik
Azerbaycan, Bâkü Yazmalar Arşivi, B. 486, Nu: 11627	1139	5x15 cm.	95	21	Rika
Beyazıt Umumi Kütüphanesi, Nu: 2676	-	213x144 mm.	89	21	Nesih
Beyazıt Umumi Kütüphanesi, Nu: 5635	1170	215x135 mm.	94	21	Nesih
Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi,	-	23,5x14- 20x8 cm	81	21	Talik

Cemal ALTIN

İsmail Saib, Nu: 2673					
Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi, Muzaffer Ozak, Nu: 223	-	22x17-17x8 cm	101	19	Talîk
Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi, Nu: 177	-	21x14, 5- 17x8 cm.	114	17	Talîk
Edirne Selimiye Yazma Eserler Kütüphanesi, Nu: 1994/1	-	-	-	-	-
Edirne Selimiye Yazma Eserler Kütüphanesi, Nu: 5600	-	-	-	-	-
Edirne Selimiye Yazma Eserler Kütüphanesi, Nu: 6034	-	-	-	-	-
İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, Nu: 2836	1170	203x127 mm.	119	17	Nestalik
İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, Nu: 5483	-	-	-	-	-
İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, Nu: 7171	-	-	-	-	-
İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, Nu: 7926/2	1195	203x152 mm.	38-99	17	Nesih

NEDİM BİBLİYOGRAFYASI

İngiltere Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, Nu: 7933/1	1108	228x127 mm.	1-15	15	Şikeste
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Nu: 341	-	210x120 mm.	85	23	Talik
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı, Nu: 775	1170	200x140 mm.	114	17	Talik
İstanbul Millet Kütüphanesi Ali Emiri Efendi Manzum Eserler, Nu: 430	-	230x132 mm.	90	21	Talik
İstanbul Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Efendi Manzum Eserler, Nu: 431	-	21x13-16x7 cm	99	21	Nesih
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: 1339	-	211x132 mm.	92	19	Talik
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: 2829	-	231x136 mm.	106	19	Talik
İstanbul Üniversitesi	-		94	19	Talik

Cemal ALTIN

Kütüphanesi, Nu: 2911		203x125 mm.			
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: 3112	-	21x13-17x8 cm	103	19	Talik
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: 416	-	215x122 mm.	91	21	Talik
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: 4832	-	22x13-16x8 cm	128	15	Talik
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: 5532	-	222x136 mm.	81	25	Talik
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: 5533	-	220x123 mm.	94	19	Talik
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: 5546	-	21x13-16x9 cm.	76	23	Talik
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Nu: T. 701	1226	197x132 mm.	106	17	Rika
İzmir Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 1073	-	255x145 mm.	-	22	Talik
İzmir Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 1114/1	-	160x110 mm.	2a-39b	12	Talik
İzmir Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 1523	-	220x145 mm.	94	21	Talik

NEDİM BİBLİYOGRAFYASI

Köprülü Yazma Eserler Kütüphanesi, Mehmet Asım Bey Koleksiyonu, Nu: 427	1167	20x13-14x9 cm	114	17	Talik
Mevlana Müzesi Kütüphanesi, Abdülbaki Gölpınarlı Bağışları, Nu:41	1166	19x13-14x8 cm	95	17	Talik
Mevlana Müzesi Türkçe Yazmaları, Nu: 2434/4	1191	240x130-197x91 mm.	213b-315b	21	Talik
Mısır Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, Nu:33	-	185x125 mm.	130	13	Talik
Princeton Üniversitesi Türkçe Yazmaları, Nu: 334	1237	-	-	-	-
Princeton Üniversitesi Türkçe Yazmaları, Nu: 4697Y	1174	-	-	-	-
Sadberk Hanım Müzesi, Hüseyin Kocabaş Kitaplığı Türkçe Yazmaları, Nu: 320	-	215x140-160x70 mm.	28	23	Talik
Süleymaniye Kütüphanesi, Aşir Efendi, Nu: 981	-	210x139 mm.	84	21	Talik
Süleymaniye Kütüphanesi, Darülmünevi, Nu: 415	1239	230x150 mm.	123	19	Talik

Cemal ALTIN

Süleymaniye Kütüphanesi, Halet Efendi, Nu: 675	1232	218x112 mm.	123	19	Talik
Süleymaniye Kütüphanesi, Hamidiye, Nu: 1120	-	248x139 mm.	121	17	Talik
Süleymaniye Kütüphanesi, Lâlâ İsmail Efendi, Nu: 491	1168	21x13-14x8 cm	114	17	Talik
Süleymaniye Kütüphanesi, Mihrişâh Sultan, Nu: 377	-	206x135 mm.	112	17	Talik
Süleymaniye Kütüphanesi, Yahya Tevfik Nu: 308	-	258x134 mm.	94	19	Talik
Süleymaniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar, Nu: 2334	1237	24x16-18x9 cm	82	27	Talik
Topkapı Sarayı Müzesi Türkçe Yazmaları, Nu: 1000	-	215x110 mm.	115	19	Talik
Topkapı Sarayı Müzesi Türkçe Yazmaları, Nu: 998	-	210x130 mm.	100	15	Talik
Topkapı Sarayı Müzesi Türkçe Yazmaları, Nu: 999	-	239x122 mm.	93	21	Talik
Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi, Nu: Y. 13	1149	-	99	15	Talik

NEDİM BİBLİYOGRAFYASI

Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi, Nu: Y. 1/28	1184	21x13-18x9 cm.	104	17	Talik
Vatikan Kütüphanesi Türkçe Yazmalar, Nu: 234	-	210x134 mm.	119	17	Nestalik
Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 984	-	220x140-165x80 mm.	144	15	Talik
Yusuf Ağa Kütüphanesi, Nu: 507	1171	21x14-15x8 cm	111	17	Talik

1.1.2. SAHÂİFÜ'L-AHBÂR

NÜSHA	ÖLÇÜ	YAPRAK	SATIR	YAZI TÜRÜ
Avusturya Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Nu: 336	279x178 mm.	633	37	Nesih
Edirne Selimiye Yazma Eserler Kütüphanesi, Nu: 2066/1	-	-	-	-
Edirne Selimiye Yazma Eserler Kütüphanesi, Nu:2066/2	-	-	-	-
Edirne Selimiye Yazma Eserler Kütüphanesi, Nu:4278	-	-	-	-
Murad Molla Kütüphanesi, Nu: 326	275x145 mm.	148	25	Güzel İnce Talik
Murad Molla Kütüphanesi, Nu: 915	297x157-224x95 mm.	557	31	Nefis Talik

Nuruosmaniye Kütüphanesi, Nu: 3129	295x165 mm.	252	27	Nesih
--	-------------	-----	----	-------

1.1.3. AYNÎ TARİHİ

NÜSHA	ÖLÇÜ	YAPRAK	SATIR	YAZI TÜRÜ
İstanbul Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesi, Nu: 318	320x196- 66x125 mm.	274	39	Talik

2. NEDİM VE ESERLERİ HAKKINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

2.1. NEDİM DÎVÂNİ'NİN TAŞ BASKI YAYINLARI

1. *Dîvân-ı Nedîm* [tarihsiz, (1252-54/1837-38?)]. Kahire: Bulak Matbaası.
2. *Dîvân-ı Nedîm* [1291/1874]. İstanbul: Ali Beğ Matbaası
3. Halil Nihad [Boztepe] (1338-1340). *Nedîm Dîvânı*. İstanbul: İkdâm Matbaası.

2.2. KİTAPLAR

1. A. İbrahim [Gövsâ] (1932). *Nedîm*. İstanbul: Kanaat Kütüphanesi.
2. Ahmet Hamdi [Tanyeli] (1920). *Eş'ar-ı Nedîm*, İstanbul: Nefaset Matbaası.
3. AK, Coşkun (2000). *Nedîm (Hayatı-Edebi Kişiliği ve Dîvân'ından Seçmeler)*. Bursa: Gaye Kitabevi.
4. AKDORA, İ. Fikret (1989). *Nedîm*. İstanbul: Yaylacık Basımevi.
5. AKTAŞ, Hasan (2008). *Akıl Geometrisi ve Kadın İmgesi- Nedîm'in "Kâfir" Redifli Gazeli'nin Feminist Teori Açısından Tahlili*. Edirne: Yort Savul Yayınları.
6. GÖLPINARLI, Abdülbaki (2004). *Nedîm Dîvânı*. İstanbul: İnkılâp Yayınları.
7. Halil Nihad [Boztepe] (2021). *Nedîm Dîvânı Lügatçesi*. Ahmet Kemal Gümüş (haz.). Ankara: Sonçağ Akademi & Kültür Yayınları.
8. Halit Fahri [Ozansoy] (1932). *Nedîm*. İstanbul: İnkılâp Kütüphanesi.
9. KABAKLI, Ahmet (1996). *Şair-i Cihan Nedîm*. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları.
10. KOCATÜRK, Vasfi Mahir (1961). *Nedîm Dîvânı*. Ankara: Buluş Yayınevi.
11. KOCATÜRK, Vasfi Mahir (1968). *Nedîm*. Ankara: Edebiyat Yayınevi.
12. KUTKAN, Şevket (1992). *Nedîm Divanı'ndan Seçmeler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
13. MACİT, Muhsin (2016). *Nedîm Dîvânı (Metin ve Tıpkıbasım)*. Ankara: AKM Yayınları.
14. MACİT, Muhsin (2017). *Nedîm Dîvânı* (e-kitap). <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78354/divanlar.html> (Erişim Tarihi: 05.11.2021), Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

15. MACİT, Muhsin (2018). *Nedim (Hayatı-Eserleri-Sanatı Bazı Şiirlerinin Açıklamaları)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
16. MACİT, Muhsin (2020). *Nedim*. İstanbul: Muhit Kitap.
17. MAZIOĞLU, Hasibe (1988). *Nedim*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
18. MAZIOĞLU, Hasibe (2012). *Nedim'in Divan Şiirine Getirdiği Yenilikler*. Ankara: Akçağ Yayınları.
19. OZANSOY, F. Ali (1969). *Nedim ve Lâle Devri*. İstanbul: MEB Yayınları.
20. ÖZKIRIMLI, Atilla (1998). *Nedim*. İstanbul: Toker Yayınları.
21. PALA, İskender (2001). *Nedim*. İstanbul: Timaş Yayınları.
22. PALA, İskender (2004). *Nedim (Şahane Gazeller 4)*. İstanbul: Kapı Yayınları.
23. PALA, İskender (2010). *Şahane Gazeller 3 (Nâbî, Nedim, Şeyh Galib)*. İstanbul: Kapı Yayınları.
24. SILAY, Kemal (1994). *Nedim And The Poetics Of The Ottoman Court: Medieval Inheritance And The Need For Change*. Bloomington.
25. SOLOK, C. Kudret (2003). *Nedim (Divan Şiirinde Üç Büyükler 3)*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
26. URAZ, Murat (1938). *Nedim*. İstanbul: Tefeyyüz Kitabevi.
27. YESİRGİL, Nevzat (1952). *Nedim (Hayatı-Sanatı-Şiirleri)*. İstanbul: Varlık Yayınları.
28. Yusuf Ziya (1932). *Nedim*. İstanbul: Sühulet Kütüphanesi.

2.3. DOKTORA TEZLERİ

1. EVİN, Ahmet Ö. (1973). *Nedim, poet of the Tulip age: the beginning of western influences and westemization in Turkey: 1718-1730*. University of Columbia DR, America.
2. İPEK, Abdumattalip (2013). *Nedim'in Sanatı Üzerine Bir Tahlil Denemesi*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Elazığ.
3. MACİT, Muhsin (1994). *Nedim Dîvân (İnceleme-Tenkidli Metin)*. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
4. SILAY, Kemal (1993). *The Dissonant voice: Tarz-ı Nedim and the poetics of the Ottoman court*. Indiana University, DR , America.
5. TOPAK, Zafer (2017). *18. Yüzyıl Divan Şiiri Poetikası (Arpaemînzâde Sâmî, Edirneli Kâmî, Esrâr Dede, Nedim, Seyyid Vehbî, Şeyh Gâlip, Vahîd Mahtumî)*. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Sakarya.
6. YARAŞIR, Ömer (1996). *Nedim Dîvanı'nın Tahlili*. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Edirne.

2.4. YÜKSEK LİSANS TEZLERİ

1. AKKAYA, Nesrin (2003). *Nedim'in Tarih Manzumeleri ve Nedim'in Tarih Manzumelerinde Mahallileşme Akımının İzleri*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
2. ALTUN, Işıl (1997). *Şair ve Şair Nedim Dergileri*. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli.

3. ARATTAN, Esra (2002). *18. Yüzyıl Edebiyatında Mahallileşme Akımı Üzerine Bir İnceleme*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
4. BATİSLAM, Dilek (1993). *Nedim Divanı'nda Mahallileşme*. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.
5. BAYIN, Yasin (2001). *Bazı Divanlarda Atasözlerinin Kullanımı (15-18. Yüzyıl)*. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar.
6. BAYRAK, Ömriye (2012). *Şeyhî ve Nedim Divanlarında Sevgili*. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar.
7. BULUT, Hülya (2001). *Yeniliklerle Dolu Yüzyıldan İki Yeni İsim Nedim-Levni ve Eserlerindeki Sevgili Figürleri*. İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
8. CARAN, Mümtaz (2003). *Divân Şiirinde Kozmik Unsurlar (15,16,17 ve 18. Yüzyıl Şairlerinden Ahmet Paşa, Necâti Bey, Fuzûlî, Bâkî, Nef'î, Nâ'îlî, Nedim ve Şeyh Gâlib'in Kasidelerinde Kozmik Unsurlara Bakış ve Kozmik Unsurları Kullanış Tarzlarının Karşılaştırılması)*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
9. ÇAKICI, Muhammet Emre (2018). *Nedim Divânı'nda Renkler*. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
10. ÇINAR, Beytullah (2020). *Nedim'in Gazellerinde Vech-i Şebeh*. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
11. ÇOBAN, Özgür (2002). *Divan Şiirinde Rind ve Zahid Portresi (Ahmet Paşa, Fuzûlî, Bâkî, Nef'î, Nedim, Şeyh Galip Divanlarında)*. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar.
12. ERDOĞAN, Alev (2009). *Nedim Divânı'nda Uçarı Aşk Anlayışı ve Anlam Çerçevesi*. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
13. ERTÜRK, E. Şule (2009). *18. Yüzyıl Klâsik Türk Şiirinde Mûsikî (Nedim, Şeyh Gâlib, III. Selim)*. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
14. GÖL, Emre (2021). *Nedim Divânı'nda Mekân Unsurları*. Artvin Çoruh Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Artvin.
15. GÜNDOĞAN, Süreyya (2019). *Nedim Divânı'nın Dil Özellikleri (Ses ve Şekil Bilgisi)*. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Hatay.
16. GÜZEY, Fatma (2000). *Bazı Divanlardaki Üslupla İlgili Kelimelerin Değerlendirilmesi*. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana.
17. HANCI, Hülya (2008). *Nedim und die Entstehung einer neuen 'Gattung': Das Lied als Aufruf zur Liebe und zur Lebenslust*. Universität Wien YL Thesis, Austria.
18. HOŞGÖR, Kadri (?). *Nedim'in Gazellerinde Sevgiliye Ait Unsurlar*. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.
19. HÜSEYİN, Sibel (2014). *Nedim Divanı'nın Söz Varlığı İncelemesi*. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

20. KAĞNICI, Leyla (2008). *Nedim Dîvânı'nda Mimârî, Eşya ve Kıyafet*. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
21. KALAYCI SEVİNÇ, Devrim (2007). *18. Yüzyıl Şairlerinden Sünbülzade Vehbi (Lutfiyye), Bosnalı Sabit, Enderunlu Vasıf ve Nedim'in Divan ve Mesnevilerinde Atasözleri ve Deyimler*. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Edirne.
22. KANDEMİR, Fatma (2008). *Bâkî ve Nedim'in Gazellerinde Sevgilideki Güzellik Unsurları*. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Edirne.
23. KARATAŞ, Leyla (2006). *Nedim Dîvânı'nda Lâle Devri Sosyal Hayatının İncelenmesi*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
24. KELEŞ, Reyhan (2008). *Şeyhülislam Yahyâ, Cevrî, Nedim Dîvânlarında Gönül*. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
25. KOCAKAPLAN, Nevbahar (2019). *Nedim'in Gazellerinde Söz Varlığı*. İstanbul Kültür Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
26. MÜTEVELLÎ, A. Fuad (1966). *el-Şâ'ir Nedim: hayâtuhû ve asâruhû*. Kahire Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Mısır.
27. OTLUOĞLU, Coşkun (1998). *Şair Nedim Mecmuası (İnceleme-Fihrist-Metin)*. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
28. ÖZ, Yasemin (1995). *Nedim Divanı'ndaki Soyut Kavramlar (Kasideler)*. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
29. ÖZEL, Şükran (2010). *Nedim'in Şiirlerinde Mimari Eserlere Göndermeler*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
30. ÖZKAN, Mehmet Sadık (2015). *Nedim Dîvânı'nda Kültür Unsurları*. Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman.
31. SARIOĞLU, Gözde (2013). *Bakî, Nef'i ve Nedim Divanlarında İroni*. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
32. SERDAROĞLU, Vildan (1994). *Nedim Divanı'ndaki Soyut Kavramlar (Gazeller, Şarkılar, Rubailer, Kit'alar, Tarihler, Beyitler)*. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
33. SEVİM, Oğuzhan (2010). *Nedim Divanı'ndaki Şarkıların Estetik Ögeleri Açısından İncelenmesi*. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
34. SEVİMLİ, Erdem (2015). *Bakî, Şeyhülislam Yahya ve Nedim Divanlarında Haz Kavramı*. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
35. TEMİZEL AKAR, Firdes (2002). *Nedim Divanı'nın Kelime Grupları ve Sözlüğü (2 Cilt)*. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
36. TOÇOĞLU, N. Tuhfe (2008). *Necati Bey, Bâkî, Nef'i ve Nedim'de Doğa'dan Mekân'a*. Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

37. UÇAR, Doğan (2019). *Nedim Divanı'nda Mitolojik ve Efsanevi Unsurlar*. Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep.
38. ULUCAN, Mehmet (1996). *Nedim'in Gazellerinde Hayat Tarzı ve Manevi Unsurlar*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
39. YEŞİLDAL ERAYDIN, Yelda (2016). *Nedim Divanı Üzerine Bir Dil İncelemesi*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
40. YILDIZHAN, Rizvan (1997). *Fuzûlî, Bâkî, Nef'î ve Nedim Divanları'nda İç Mekân*. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.

2.5. MAKALE ve BİLDİRİLER

1. A. Canip [Yöntem] (1925). Nedim'in Hayatı ve Muasırlarının Telakkileriyle Yaşadığı Devirde Edebi Mevkii. *Türkiyat Mecmuası*, I, 172-184.
2. A. Canip [Yöntem] (1926). Nedim Ahmet Efendiler. *Türkiyat Mecmuası*, I.
3. ABDULKADİROĞLU, Abdülkerim (2001). Nedim'in Bir Beyti Üzerine Düşünceler. *Türk Kültürü*, 458, 360-363.
4. AÇIKGÖZ, Namık (1988). Nedim'in Yayınlanmamış Bir Şiiri. *FÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, II/1, 1-2.
5. AÇIKGÖZ, Namık (2012). Nedim Şiirinde "Birey"e Doğru. *Türk Edebiyatı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, 466, 64-66.
6. AĞARI, Şerife (2018). Bir Övgü Unsuru Olarak Şehnâme Kahramanlarının Klasik Türk Şiirindeki Dönüşümü: Bâkî-Nedim Karşılaştırması. *SEFAD*, 39, 233-250.
7. Ahmet Hikmet (1340). Nedim. *Millî Mecmua*, 14.
8. Ahmet Refik (1926). Nedim'in Gayr-i Matbu Bir Kitabesi. *Millî Mecmua*, VII, 1215.
9. Ahmet Refik (1935). Nedim'in Basılmamış İki Şiiri. *Aydabir*, I, 1.
10. AKBUDAK, Yasemin (2008). Nedim'in Şiirlerinde Aşk Besleyen İki Kavram. *İÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 18, 249-276.
11. AKÇAY, Gülçiçek (2014). Fuzuli ve Nedim'in "Eyler Beni" Redifli Gazellerinin Yapısalcı Yöntemle Karşılaştırılması. *TÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi*, IV ,7, 133-156.
12. AKER, Haluk (1966). Metin İncelemesi: Nedim'in Gazeli Üstüne. *Yordam Dergisi*, 9, 67-68.
13. Ali Kemâl (1329). Eski Osmanlılar: Nedim. *Peyâm-ı Edeb*, 10.
14. ALTUN, Kudret, UZUN, Savaş (2001). Nedim'in Şiirlerinde İstanbul Unsurları. *Türk Kültürü*, 39, 453, 45-59.
15. ARI, Ramazan (2015). Nedim'in Sevgili Karşısında Yaşadığı Tekinsizlik ve Ambivalans. *Turkish Studies*, X/VI, 127-138.
16. ARMUTLU, Sadık (2018). Ömer b. Ebi Rebia'dan Nedim'e Uzanan Gelenek veya Nedim'in Aşk Anlayışının Kaynağı. *EKEV Akademi Dergisi*, 73, 111-132.
17. ARSLAN, Mehmet (1992). Nedim Divanı'nda Müsikî. *Kızılırmak*, 11, 10-15.
18. AVŞAR, Ziya (2002). Bir Başka Yönden Nedim. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 11, 155-170.
19. AYAN, Gönül (1990). Damat İbrahim Paşa ve Nedim. *Nevşehirli Damat İbrahim Paşa Sempozyumu* (9-10 Mayıs), Nevşehir.

20. AYDIN, Osman (2020). Nedim Dîvânı'nda Kozmik Unsurlar. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, XIII, 69, 27-39.
21. BAHADIR, S. Cem (2014). Nedim'in Hikemî Yönü. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, VII, 34, 19-28.
22. BAŞGÖZ, İlhan (1986). Nedim'de Halk Edebiyatının İzleri. *Folklor Yazıları*, İstanbul: Adam Yayınları.
23. BATİSLAM, H. Dilek (1997). Nedim'in Şiirlerindeki Atasözü ve Deyimler. *Türkoloji Araştırmaları Fuat Özdemir Anısı*, ÇÜ Basımevi, 107-125.
24. BATİSLAM, H. Dilek (2008). Nedim Divanındaki Giyim, Kuşam ve Süslenmeyle İlgili Unsurlar. 38. *ICANAS Uuslar Arası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Bildiriler*, I, 261-282.
25. BATİSLAM, H. Dilek (2017). Nedim Divanı'nda İran. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 41, 67-78.
26. BEHZAD, Sara (2018). Nedim'in Farsça Rubailerinde Hayyâm'ın Etkisi. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi (Tebdiz Özel Sayısı)*, II, 4, 93-109.
27. BEYZADEOĞLU, Süreyya (1987). Nedim ve Sülbülzâde Vehbî'de İstanbul. *Türk Edebiyatı*, 167, 60-61.
28. BİRİCİ, Sevim (2016). Nedim Dîvânı'nda Ateş ve Ateşle İlgili Kelimelerin Kullanımı. *Journal of Turkish Language and Literature*, II, 4, 1-15.
29. BOYACIOĞLU, Elif (2020). Nedim and His Beloved of Song. *Turkish Studies-Social Sciences*, XV(II), 69-76.
30. BOZKURT, Kenan (2015). Bâkî, Fuzûlî, Şeyhülislâm Yahyâ ve Nedim Divanlarında Haz Kavramı. *Turkish Studies-Social Sciences*, X, 4, 215-256.
31. BULUT, Hülya (2000). Levnî ve Nedim'le Hayat Bulan Lâleler. *Kuramlar ve Araştırmalar Sempozyumu* (19-21 Aralık), Bilkent Üniversitesi, Ankara.
32. ÇAVUŞOĞLU, Mehmet (1987). Nedim'e Dair. *Türk Dili*, 426, 331-344.
33. ÇELİK, Aysun (2017). Bâkî'den Nedim'e : Aşka Eğiliş ve Aştan Eğrileş. *IJOESS*, VIII, 28, 673-685.
34. ÇÖPLÜOĞLU, Fazilet (2008). Nedim Divanı'nda Meyveler. *Turkish Studies-Social Sciences*, III, 5, 376-398.
35. DEDE, Gözde (2010). Nedim'in Şiirlerinde Ayna İmgesi. Veysel Gürhan (hz.) 2. *Sosyal Bilimler Genç Araştırmacılar Sempozyumu Bildirileri*, 59-68.
36. DİZDAROĞLU, Hikmet (1958). Nedim'in Divan Şiirine Getirdiği Yenilik. *Türk Dili*, 7/76, 207-211.
37. EGÜZ, Esra (2009). İstanbul'a İçeriden ve Dışarıdan Bakışlar : Veysî, Nedim, Râmî ve Süheylî'nin İstanbul'a Dair Birer Manzumesi. *İÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 40, 35-93.
38. ELBİR, Bilal, BAĞCI ,Can, YILDIZ, Hasan (2012). Divan Edebiyatında Tarih Manzume Geleneği ve Nedim İle Şeyh Galib'in Tarih Manzumelerinin Karşılaştırılması. *EKEV Akademi Dergisi*, 51, 295-306.
39. ENGİNÜN, İnci (2010). Tanzimat Sonrasında Nedim'in Yorumlanması. Halef Nas (hz.) *Ömer Faruk Huyugüzel'e Armağan*, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

40. EREN, Hulusi (2019). Sosyal Hayata Bakan Yönüyle Nedim'in Ramazâniyyesi Üzerine Bir İnceleme. *Hikmet Akademik Edebiyat Dergisi*, 10, 147-164.
41. ERKUL, Rasih (2009). Mahallîleşme ve Nedim'in Şarkıları. *Turkish Studies*, IV/V, 166-181.
42. ERKUL, Rasih (2013). Mizah Bağlamında Sabit İle Nedim'in Ramazaniyeleri. *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, XI, 1, 446-456.
43. ERTEK MORKOÇ, Yasemin (2010). Nedim'in "Ey Gönül" Redifli Gazeline Yapısalcı Yöntemin Uygulanışı. *Turkish Studies*, V/I, 1210-1230.
44. ERTOP, Konur (1980). Nedim Divan Şiirine Yaşanan Gerçeği, İçtenliği, Doğayı ve Konuşulan Dilin Tadını Getirmişti. *Milliyet Sanat*, 29: 33-35.
45. ERÜNSAL, İsmail E. (2009). Şair Nedim'in Muhallefâtı. *Journal of Turkish Studies* (Prof. Dr. Cem Dilçin'e Armağan Bildirileri), XXXIII/I, 255-274.
46. ESİR, H. Ali (2009). Klasik Edebiyatımızda Poetika ve Nedim'in Bu Poetika İçerisindeki Yeri. *Adıyaman Üniversitesi Ulusal Eski Türk Edebiyatı Sempozyumu* (15-16 Mayıs), 289-292.
47. EVECEN, Doğan (2013). Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi Çerçevesinde Bir Nazîre Geleneği Örneği : Şeyh Gâlib'in Nedim'e Yazdığı "Sen" Redifli Gazel. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi*, II, 4, 116-132.
48. EZİLMEZ, Hüseyin (2019). Nedim'in Şiirinde Mahallîleşme. *Kesit Akademi Dergisi*, 18, 272-294.
- Fuat [Köprülü] (1338-1340). Nedim'in Şiirleri. *Nedim Divanı Önsözü* (H. Nihat baskısı): İstanbul.
49. GÖK, Selim (2019). Nedim Divanı'nda Göz'ün Tahlili. *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 18, 180-209.
50. GÜLTEKİN, Hasan (2017a). Gelenekçi Osmanlı Şiirine Karşı Bir Yenilikçi : Nedim. *International Journal of Languages Education and Teaching*, V, 3, 310-319.
51. GÜLTEKİN, Hasan (2017b). Nedim'in Hayatı, Şeceresi ve Şairliğine Dair. *Kesit Akademi Dergisi*, 10, 80-126.
52. GÜMÜŞ, K. Safa (2013). Nedim Divanı'nda Gönül Kavramı. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, V, 1, 353-363.
53. GÜMÜŞ, M. Yunus (2020). Nedim'in Şiirlerinde Gece. *TÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi*, X, 20, 217-239.
54. GÜMÜŞ, Nevin (2010). Nedim'in Şarkı'larında Beş Duyu. *Turkish Studies*, V/III, 1376-1391.
55. GÜNVAR, Ali (1987). Bir Nedim Gazeli Üzerine Çeşitleme. *Şiir Atı*, 3, 17.
56. HACİTAHİROĞLU, Abdullah Ö. (1974). Kasîde-i Nedim Çelebi Der-Na't-ı Resûl-i Ekrem. *Diriliş*, 5, 50-52.
57. HANCI, Hülya (2009). Şarkı Türünü Tanımlamadaki Sorunlar ve Bu Sorunların Çözülmesinde Nedim'in Rolü. Hatice Aynur vd. (haz.) *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları-4: Nazımdan Nesire Edebî Türler*, İstanbul: Turkuaz Yayınları.
58. Hasan Âli (1340). Tarihimizde Bir Fecr-i Kâzip ve Nedim. *Millî Mecmua*, 33.
59. HOCA, Nazif (1960). Nedim'in Bizzat Yazdığı İddia Edilen Bir Divânı Hakkında. *Tarih Dergisi*, XI, 15, 143-148.

60. IŞIK, İsa (2019). Nedim'den Sezai Karakoç'a, Sinemadan Cumaya, Düşüncenin ve Mekânın Dönüşümü. *AÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 63, 325-339.
61. İLAYDIN, Hikmet (1974). Nedim Divanı'nda Bulunmayan Birkaç Şiir. *Türk Dili Dergisi*, 68.
62. İPEK, Abdulmuttalip (2016a). Nedim'in "Köşk Kasidesi"nin Tâhîrî'l-Mevlevî Tarafından Şerhi. *Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi*, XXII, 88, 247-270.
63. İPEK, Abdulmuttalip (2016b). Nedim Şahsında Şühâne Tarz Üzerine Bazı Değerlendirmeler. *Hikmet Akademik Edebiyat Dergisi* (Prof. Dr. Mine Mengi Özel Sayısı), 5, 154-163.
64. KALYON, Filiz (2013). Nedim'in Bir Gazelinin Otobiyografik Yöntemle İncelenmesi. *Turkish Studies-Social Sciences*, VIII, 13, 1093-1106.
65. KAPLAN, Mehmet (1976). Nedim'in Şiirinde Mimârî, Eşya ve Kıyafet. *Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar I*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
66. KAPLAN, Orhan (2014). Nedim'in "Müsün Nesin" Redifli Gazelinin Şerhi ve Gazelde Dikkat Çeken Bazı Yapısal Özellikler. *Turkish Studies*, IX/III, 811-831.
67. KARA, Ayfer (2009). Nef'î ve Nedim'in Kasidelerinde Mekan Tasviri. *AÜ Ulusal Eski Türk Edebiyatı Sempozyumu* (15-16 Mayıs).
68. KARABULUT, Mustafa (2009). Nedim ve Yahya Kemal'de Şarkı. *AÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü I. Ulusal Eski Türk Edebiyatı Sempozyumu* (15-16 Mayıs).
69. KARADAVUT, Nilüfer (2020). Bâkî ve Nedim Divânı'nda İstanbul Üzerine Mukayeseli Bir İnceleme. *USBAD*, 3, 461-480.
70. KARAKÖSE, Saadet (2010). İki Ünlü Şairin Karşılaştırılması: Nedim-Dertli. *PÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6, 61-71.
71. KARDAŞ, Sedat (2019). Nedim'in "Olmuş Sana" Redifli Gazelinde Renklerin Kullanımı. *AÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 62, 391-407.
72. KAYAOKAY, İlyas (2016). Ortega Gasset ve Erich Fromm İle Nedim'in Aşk Nazariyesine Dair Ortak Husûsiyetler. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 16, 195-226.
73. KEKLİK, Murat (2018). İstiâre Penceresinden Nedim'in Gazelleri. *IÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 71-100.
74. KINAY, Nilay (2013). Sanat Eserinde Bir Değer Olarak Güzelliğin Açılımı: Nedim'in "Bir Safâ Bahş Edelim Gel Şu Dil-i Nâşâda" Şarkısı. *AÜ Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 50, 181-192.
75. KOÇ, Munisi (2019). Nedim'in Berâ-yı Sitâyîş-i Sa'dâbâd Adlı Kasidesine Metinlerarası Bir Yaklaşım: Gönderge ve Anıştırmalar. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, III, 4, 377-389.
76. KORTANTAMER, Tunca (1985). Nedim'in Şiirlerinde İstanbul Hayatından Sahneler. *TDEA Dergisi*, 4, 20-60.
77. KORTANTAMER, Tunca (1989). Nedim'in Manzum Küçük Hikâyeleri. *TDEA Dergisi*, 5, 13-29.
78. KURMUŞ, Cengiz Veli (2006). Nedim'in Gazellerindeki Mahlas Beyitlerinin Şiir ve Şair Üzerine Düşündürdükleri. *I. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi*, 1-14.

79. KUZU, Fettah (2018). Klasik Türk Şiirine Klasik Olmayan Yaklaşımlar: Bâkî, Yahyâ, Nedîm Örneğinde Klişelerin Sorgulanması. *FÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, XXVIII, 2, 63-75.
80. KÜRKÇÜOĞLU, K. Edip (1953). Şair Nedîm'in Bir Arz-ı Hâli. Osman Turan vd. (hz.) *Fuad Köprülü Armağanı*, İstanbul: Osman Yalçın Matbaası.
81. M. Nihat [Özön] (1921-1923). Nedim, Şahsiyeti ve Eseri. *Dergâh Mecmuası*, I, 8.
82. MACÎT, Muhsin (1994). Nedim'in Yayınlanmamış Şiirleri. *Yedi İklim*, VII, 50, 33-35.
83. MACÎT, Muhsin (1996). Nedîm Divanı'nın Tenkitli Metni Nasıl Hazırlandı. *GÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, I, 119-135.
84. MACÎT, Muhsin (1998). Ahmed Nedîm'in Yayınlanmamış Şiirleri. *Türk Kültürü Araştırmaları: Dr. Orhan Köprülü'ye Armağan*, 4, 1-2, 101-155.
85. MACÎT, Muhsin (1999). Mahallileşme Cereyanı ve Nedim. *Yeni Türkiye (Osmanlı) (Kültür ve Sanat)*, Ankara, 711-717.
86. MACÎT, Muhsin (2000). Nedim'in Hayatı ve Eserleri. *Türk Kültürü Dergisi*, 441, 1-11.
87. MACÎT, Muhsin (2007). Modern Türk Şiirinde Lâle Devri ve Nedîm. Ayşenur Külahlıoğlu İslam, Süer Eker (hz.) *Edebiyat ve Dil Yazıları: Mustafa İsen'e Armağan*, Ankara: Grafiker Yayınları.
88. MAZIOĞLU, Hasibe (1956). Nedim'in Bir Gazeli Üzerine. *Türk Dili*, 58, 630-682.
89. MAZIOĞLU, Hasibe (1999). On sekizinci Asrın İlk Yarısına Kadar Divan Şiirinin Umumi Durumu ve on sekizinci Asır Şiiri İçerisinde Nedim'in Yeri. Mehmet Kalpaklı (haz.) *Osmanlı Divan Şiiri Üzerine Metinler*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
90. MAZIOĞLU, Hasibe (2009). Nedim'in Hayatı. *Eski Türk Edebiyatı Makaleleri*, Ankara: TDK Yayınları.
91. Mehmet Celâl (1310). Nedim. *Hazine-i Fünun*, 42.
92. Mehmet Halil (1921-1923). Nedim. *Dergâh Mecmuası*, I.
93. MEMİŞ, M. Raşit (2015). Gelenek-Yenilik Bağlamında Nedîm'in "Oldu Hep" Redifli Gazelinin Şerhi. *Social Science Studies*, III, 1, 133-144.
94. Nâbizâde Nâzım (1307). Nedim. *Servet-i Fünun*, I, 6.
95. ONUR, Naci (1997). Nedim'in Gazellerinde Maddî Hayat ve Maneviyat. *Erciyes Dergisi*, 20, 8-16.
96. OZANSOY, H. Fahri (1946). Şair Nedim Nasıl Öldü ?. 171, *Son Posta Gazetesi*.
97. ÖZDİL, Hatice (2017). Lâle Devri'nde İstanbul'un Mesire Yerlerinden Sâdâbâd'a Nedîm'in Şiirlerinden Bir Bakış. 4. *Milletlerarası Şehir Tarihi Yazarları Kongresi* (Turgut Cansever'in Aziz Hatırasına) (13-15 Ekim 2017), (580-591) İstanbul, İlbey Matbaa.
98. ÖZLÜK, Nuran (2016). Cumhuriyet Döneme Süreli Yayınlarında Millî Mecmua'da Sadabat ve Nedim. *JOSRESS*, II, 4, 1-28.
99. ÖZTÜRK, Zehra (2014). Nedim ve Nabi'de İstanbul Türkçesi. II. *Uluslararası Osmanlı İstanbulu Sempozyumu* (27-29 Mayıs), İstanbul: 891-902.

100. ÖZYILDIRIM, Ali Emre (2002). Nedim'in Meşhur Beytine Vakanüvis Es'ad Efendi'nin Şerhi. *Türkoloji Dergisi*, XV, 1, 139-143.
101. Ragıp Şevki (1936a). Nedim'in Son Günleri. *Kültür Haftası*, I, 21, 394-400.
102. Ragıp Şevki (1936b). Nedim. *Kültür Haftası*, I, 12, 224-225.
103. Recaizade M. Ekrem (1331). Nedim. *Nihal Mecmuası*, 4.
104. SAĞLAM, Ayşe (2012). Nedim ve Necâti Divanlarında Kullanılan Mahallî Unsurların Mukayesesi. *JASSS*, V, 2, 269-284.
105. SARIOĞLU, Atiye (2012). Ahmet Paşa'nın ve Nedim'in Gazellerinde Saç. Ömür Ceylan (ed.) *İKÜ III. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi TUDOK* (20-22 Eylül 2010), İstanbul: İKÜ Yayınları.
106. SAYAK, Bülent (2016). Nedim ve Orhan Veli Üzerine Karşılaştırmalı Bir Okuma-İfade Arayışı Üzerine Poetik Notlar-. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, IX, 42, 362-367.
107. SEVGİ, Ahmet (1993). Nedim'in Nevşehirle İlgili Tarihleri Üzerine. *Yedi İklim*, IV/36, 26-30.
108. SEVİMLİ, Erdem (2021). Nedim Divanında "Lale Devri"nin Çeşitli Yönleri ve Giyim Usullerine Sosyolojik Bir Yaklaşım. *AÜ Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 70, 97-122.
109. SİVRİ, Medine, ÖRKÜN, Berkant (2012). 17. Yüzyıl Halk Şairi Karacaoğlan'ın Bir Şiiri İle 18. Yüzyıl Divan Şairi Nedim'in Bir Gazeline Göstergibilimsel Açından Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım. *Folklor/Edebiyat Dergisi*, XVIII, 71, 165-183.
110. Süleyman Nazif (1329). Nedim. *Mecmua-i Ebüzziya*, 95.
111. Şahabettin Süleyman (1328). Nedim. *Rebab Mecmuası*, 14.
112. Tahsin [Banguoğlu] (1931). Nedim Nasıl Ölmüştür. *Vakit Gazetesi İlâvesi*.
113. TANPINAR, A. Hamdi (1943). Nedim'e Dair Bazı Düşünceler. *Ülkü*, V, 3.
114. TANYILDIZ, Ahmet (2015). Nedim'in Farsça Şiirleri. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 42-63.
115. TANYILDIZ, Ahmet (2017). Nedim İle Ali İzzet Paşa Arasındaki Bir Mutâyebeyi Metinlerden Okumak. *Mecmua Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 16-28.
116. TAŞTAN, Erdoğan (2019). Nedim'in Şiirlerinde 'Vâsüht' Tarzı Aşkın İzleri. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 16, 445-459.
117. TEKİNER, Efdalüddin (1948). Nedim ve Damat İbrahim Paşa'nın Mezarları. *TTK IV. Kongresi*.
118. TOÇOĞLU, N. Tuhfe (2011). Necati Bey, Bâkî, Nefî ve Nedim'de Doğanın Dönüşümü. Çetin Derdiyok, Muna Yüceol Özezen (haz.) *Ölümünün 500. Yılında Necati Bey'e Armağan*, Ankara: TDK Yayınları.
119. TÖKEL, Dursun Ali (2014). Nedim: 'Yapım Güzeldir' Orhan Veli: 'Yıkım Güzeldir'. *Türk Dili Dergisi*, 754, 61-68.
120. TURAN, Fikret (2003). Choice of speech and literary form as semiotics of ideology: poetics of Ahmed Nedim and Robert Burns in voicing two 18th century local cultures. *New Approaches: Culture, Language, Literature*, II, 29-64.

121. UÇAN EKE, Nagehan (2015). Yenilikçi Bir Şairin Geleneği Takip Eden Sesi: Nedîm ve Kasideleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, VIII, 36, 243-256.
122. ULUCAN, Mehmet (2006). Nedîm'in Bir Gazelinin Şerhi ve Yapısal Açından İncelenmesi. *FÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, XVI, 1, 89-107.
123. ÜNVER, İsmail (2005). Farklı Coğrafyalarda Yaşamış İki Şairin “Şitâ’iyye”lerinde Kıış. *TÜBAR*, 18, 195-201.
124. ÜST, Sibel (2014). Lugaz ve Nedîm'den Bir Örnek. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3/1, 210-217.
125. ÜSTÜNER, Kaplan (2008). Ahmet Tâlat Onay'a Göre Nedîm'in Şiirlerinde Tasavvuf. *Gazi Türkiyat Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, I, 2, 185-192.
126. VARIŞOĞLU, M. Celal (2003). Nedîm'in Bir Beytinin Göstergebilimsel Çerçeve ve Çözümleme Denemesi. *AÜ Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 21, 59-71.
127. VARIŞOĞLU, M. Celal (2012). Nedîm'in Şiirinde Otoritenin Merkezi Olarak İstanbul. 7. *Uluslararası Türk Kültürü Kongresi: Türk ve Dünya Kültüründe İstanbul, Bildiriler III: Edebiyat ve Folklor İstanbul*, 3, Ankara: AKM Yayınları.
128. YALÇINKAYA, Yağız (2020). “Rezm”den “Bezm”e: Lale Devri Sulh Anlayışı Çerçevesinde Nedîm Şiirinde Rezm-Bezm Mefhumları. *KÜLTÜRK Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 2, 81-96.
129. YAZAR, İlyas, KAPLAN, Orhan (2014). XVIII. Yüzyıl Klâsik Türk Şiirinde Eş Anlamlı, Yakın Anlamlı ve Aralarında Anlam İlgisi Bulunan Kelimelerin Stilistik Açından Kullanımı: Şeyh Gâlib, Nedîm ve Koca Râgıb Paşa Örneği. *TÜRÜK*, 4, 219-241.
130. YENİGÜN, Hayri (1960a). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar. *Türk Yurdu*, 291, 51-52.
131. YENİGÜN, Hayri (1960b). Lâle Devri Âlemleri, Musiki ve Şair Nedîm. *Türk Yurdu*, 290, 49-50.
132. YENİGÜN, Hayri (1961a). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar-II: (Mahmud Celaleddin Paşa, Ziya Paşa, Rahmi Bey). *Türk Yurdu*, 293, 46-48.
133. YENİGÜN, Hayri (1961b). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar-III: Rakım Elkutlu. *Türk Yurdu*, 294, 47-48.
134. YENİGÜN, Hayri (1961c). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar-IV: Suphi Ezgi. *Türk Yurdu*, 295, 39-41.
135. YENİGÜN, Hayri (1961ç). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar-V: Hüseyin Sadettin Arel. *Türk Yurdu*, 296, 49-51.
136. YENİGÜN, Hayri (1961d). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar-VI: Lemi Atlı. *Türk Yurdu*, 297, 51-52.
137. YENİGÜN, Hayri (1963a). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar-VII: Bimen Şen. *Türk Yurdu*, 297, 35-36.
138. YENİGÜN, Hayri (1963b). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar-VIII: Udi Arşak Efendi. *Türk Yurdu*, 301, 25.
139. YENİGÜN, Hayri (1964). Nedîm'in Şiirlerinden Beste Yapanlar: (Hüseyin Fahreddin Dede, İsmail Fenni Bey). *Türk Yurdu*, 305-306, 46-47.

140. YENİGÜN, Hayri (1965). Nedim'in Şiirlerinden Beste Yapanlar: (Zeki Arif Ataergin, Münir Nureddin Selçuk, Arif Sami Toker). *Türk Yurdu*, 308, 19-21.
141. YILDIRIM, Ali (2002). Nedim'in Şiirlerinde Somutlaştırma. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, XII, 2, 211-218.
142. YILDIZ, Ayşe (2009). Klasik Türk Edebiyatında “Var İçinde” Redifli Şiirler ve Nedim'in “Var İçinde” Redifli Gazeli. *Turkish Studies*, IV, 6, 478-498.
143. YILDIZ, Ayşe (2019). Nedim'in Murabbalarından Hareketle Edebiyat ve Müzik İlişisini Yeniden Düşünmek. Hatice Aynur vd. (hz.) *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları XIV-Divân'dan Nağmeler: farklı boyutlarıyla edebiyat-müsikî ilişkileri*, İstanbul: Klasik Yayınları.
144. YILMAZ, Kadri H. (2012). Nedim'in Şiirlerinden Hareketle Damat İbrahim Paşa ve Faaliyetleri. Adem Öger (ed.) *Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu* (16-19 Kasım 2011) (317-325), NÜ Yayınları.
145. YÖNTEM, A. Canip (1948). Nedim'in Hayatı ve Çağdaşlarının Üstündeki Tesirleri. *III. Türk Tarih Kongresi* (15-20 Kasım 1943), Ankara: TTK Yayınları.
146. YUSUBOVA, Aygün (2009). Nedim Şiirlerinde Necati Bey Etkisi. Gencay Zavotçu (ed.) *I. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Sempozyumu: Ölümünün 500. Yılında Şair Necâti Bey Anısına* (87-90), Kocaeli: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi.
147. YUSUBOVA, Aygün (2017). “Şahname” Qəhrəmanlarının Nədim Divanı”nda Təsviri. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, IV, 12, 204-228.

2.6. ANSİKLOPEDİ MADDELERİ

1. BABİNGER, Franz. *Nedim*. The Encyclopaedia of Islam, VIII: 1.
2. Büyük Türk Klâsikleri (2004). *Nedim*. VI, İstanbul: Ötügen Neşriyat.
3. MACİT, Muhsin (2006). *Nedim*. TDV İslam Ansiklopedisi, XXXII: 510-513.
4. MACİT, Muhsin (2020). *Nedim*. Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nedim-ahmed> (Erişim Tarihi: 14.05.2021)
5. Meydan Larousse (1992). *Nedim*. XIV, Sabah Yayınları: 432-433.
6. TANSEL, Fevziye Abdullah (1964). *Nedim*. İslâm Ansiklopedisi, IX: 169-174.
7. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler/İsimler/Eserler/Terimler) (1990). *Nedim*. VII, İstanbul: Dergâh Yayınları.
8. Türk Dünyası Ortak Edebiyatı: Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi (2006). *Nedim*. VI: AKM Yayınları.
9. Yeni Rehber Ansiklopedisi (1994). *Nedim*. İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları.

2.7. NEDİM MADDESİ İHTİVA EDEN TEZKİRELER

1. ABDULKADİROĞLU, Abdulkerim (1985). *İsmail Beliğ-Nuhbetü'l-âsâr Li-Zeyli Zübdeti'l-eş'ar*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.
2. ÇAPAN, Pervin (2005). *Mustafa Sâfâyi Efendi-Tezkire-i Sâfâyi (Nuhbetü'l-âsâr min Fevâidi'l-eş'âr) (İnceleme-Metin-İndeks)*. Ankara: AKM Yayınları.
3. ÇİFÇİ, Ömer (2017). *Fatîn Davud-Hâtîmetü'l-eş'âr (Fatîn Tezkiresi) (e-kitap)*. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78460/tezkireler.html> (Erişim Tarihi: 05.11.2021), Ankara :Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
4. ERDEM ,Sadık (1994). *Râmiz ve Âdâb-ı Zurafâ'sı (İnceleme-Tenkidli Metin – İndeks-Sözlük)*. Ankara: AKM Yayınları.

5. GÜZEL, Bilal (2018). *Kemiksiz-zâde Safvet Mustafa-Nuhbetü'l-âsâr fî-Ferâ'idü'l-eş'âr*. Ankara: TTK Yayınları.
6. İNCE, Adnan (2018). *Mîrzâ-zâde Mehmed Sâlim Efendi, Tezkiretü's-şu'arâ (inceleme-metin) (e-kitap)*. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78460/tezkireler.html> (Erişim Tarihi: 05.11.2021), Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
7. ZÜBEYİROĞLU, Ruhsâr (1989). *Mehmed Teyfik Efendi-Mecmû'atü't-terâcim*. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.

SONUÇ

Nedîm hakkında yapılan çalışmalar; hayatı, sanatı, eserleri, dili, dönemine tesiri, klasik şiir içerisindeki konumu, sevgiliye bakışı ve aşk anlayışı, şiir ve şair hakkındaki görüşleri, İstanbul'u işleyişi, mimari eserleri yaptığı göndermeler, Nedîm ve Lâle Devri, mahallî unsurları kullanımı vb. konularda yoğunluk kazanmıştır. Bunlar verdiğimiz örneklerle sınırlı değildir. Bu örneklerin sayısının artabileceği mâlumdur. Nedîm hakkında bu kadar çalışmanın yapılması ve yeni araştırmaların da yapılacak olması, onun meraka değer bir kişi olduğunun da kanıtıdır.

Ahmet Nedîm'in üç tane eseri vardır. Bu eserlerden Türkçe Dîvânı'nın 63, Sahâifü'l-ahbâr adlı çevirisin 7 ve Aynî Tarihi'nin 1 adet nüshası tespit edilmiştir. Nedîm ve eserleri hakkında yapılan çalışmaların sayısal verileri de şu şekildedir:

Nedîm Dîvânı'nın Taş Baskı Yayınları- 3

Kitaplar- 28

Doktora Tezleri- 6

Yüksek Lisans Tezleri- 40

Makale ve Bildiriler- 147

Ansiklopedi Maddeleri- 9

Nedîm Maddesi İhtiva Eden Tezkireler- 7

Sonuç olarak, Nedîm ve eserleri hakkında yapılan araştırmalar gün geçtikçe artmaktadır. Bibliyografya denemesi olarak hazırlanan bu çalışmanın kapsamlı olmasına dikkat edilmiştir. Bu çalışmanın, Nedîm hakkında araştırma yapmak isteyen araştırmacıların işini kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Abdulkadiroğlu, A. (1985). *İsmail Belîğ-Nuhbetü'l-âsâr Li-Zeyli Zübdeti'l-eş'âr*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınları.
- Çapan, P. (2005). *Mustafa Sâfâyi Efendi-Tezkire-i Sâfâyi (Nuhbetü'l-âsâr min Fevâidi'l-eş'âr) - (İnceleme-Metin-İndeks)*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Erdem, S. (1994). *Râmîz ve Âdâb-ı Zurafâ'sı (İnceleme-Tenkidli Metin-İndeks-Sözlük)*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- İnce, A. (2018). *Mîrzâ-zâde Mehmed Sâlim Efendi, Tezkiretü's-şu'arâ (İnceleme-Metin)*. Erişim adresi <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78460/tezkireler.html>. (Erişim tarihi: 05.11.2021). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Koşık, H. S. (2013). Nef'î Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi. *Turkish Studies*, 8(1), 1977-1993.
- Macit, M. (1994). *Nedîm Divanı (İnceleme-Metin)*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Macit, M. (2006). Nedîm. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* içinde (C. XXXII, 510-513. ss.). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

NEDİM BİBLİYOGRAFYASI

- Macit, M. (2017). *Nedim Dîvânı*. Erişim adresi <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78354/divanlar.html>. (Erişim tarihi: 05.11.2021). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Macit, M. (2018). *Nedim (Hayatı-Eserleri-Sanatu Bazı Şiirlerinin Açıklamaları)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Macit, M. (2020). Nedim. *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Erişim adresi <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nedim-ahmed>. (Erişim tarihi: 14.05.2021). Ankara: Ahmet Yesevi Üniversitesi.
- Mazıoğlu, H. (2012). *Nedim'in Divan Şiirine Getirdiği Yenilikler*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Otluoğlu, C. (1998). *Şair Nedim Mecmuası (İnceleme-Fihrist-Metin)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Erzurum.
- Şentürk, A. A. ve Kartal, A. (2017). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Dergâh Yayınları. <http://www.yazmalar.gov.tr/> (Erişim tarihi: 05.11.2021). <https://dergipark.org.tr/tr/> (Erişim tarihi: 14.05.2021). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> (Erişim tarihi: 14.10.2021). <https://www.osmanliedebiyatı.com/> (Erişim tarihi: 05.11.2021).

